

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งนำมากล่าวโดยสรุปดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. เพื่อศึกษาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา
4. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สมมติฐานในการวิจัย

1. จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แตกต่างกันตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา
2. รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา
3. จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, และ 4 จากจำนวน 7 คณะ กล่าวคือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวิทยาลัยอิสลามศึกษาในระดับปริญญาตรีของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 6,935 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จากจำนวน 7 คณะ กล่าวคือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวิทยาลัยอิสลามศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2553 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างและยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สูตรของยามานะที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน

อย่างไรก็ตามเพื่อให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ และเพื่อป้องกันปัญหาการได้รับแบบสอบถามกลับมาน้อย ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 2 เท่าของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้คำนวณไว้เดิม และได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 716 ชุด ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเป้าหมายเดิมที่กำหนดไว้

คณะ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	รวม	กลุ่มตัวอย่าง
คณะศึกษาศาสตร์	547	598	406	415	1966	134
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	302	196	138	138	774	110
คณะรัฐศาสตร์	188	247	208	34	677	109
คณะวิทยาการสื่อสาร	195	180	156	158	689	79
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	669	508	387	433	1997	131
คณะศิลปกรรมศาสตร์	54	30	15	9	108	57
วิทยาลัยอิสลามศึกษา	249	171	185	119	724	96
รวม	2204	1930	1495	1306	6935	716

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ศาสนา

ตอนที่ 2 จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มี ลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 70 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะและรูปแบบการ ดำเนินชีวิต
2. สร้างนิยามศัพท์เฉพาะ กำหนดขอบข่ายของข้อความ เพื่อสร้างคำถามให้ครอบคลุม เนื้อหา กล่าวคือ

จิตสาธารณะ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

ด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม

ด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหา

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประ โยชน์

ด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่

รูปแบบการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย รูปแบบ 7 กลุ่ม คือ

กลุ่มกิจกรรม

กลุ่มก้าวหน้า

กลุ่มเก็บตัว

กลุ่มสมาคม

กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์

กลุ่มวิชาการ

กลุ่มวิชาชีพ

3. สร้างแบบสอบถามตามที่กำหนดขอบเขต ซึ่งมีทั้งข้อความทางบวกหรือนิมาน

(Favourable Statement) และทางลบหรือนิเสธ (Unfavorable Statement)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและแนะนำในการสร้างข้อคำถามเพื่อให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน

5. นำผลการพิจารณาและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) กล่าวคือ พิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้น ว่ามีความสอดคล้องกับหัวข้อรวมทั้งเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลัก (IC) ตามวิธีการของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978: 34 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536: 49) โดยกำหนดให้คะแนนจากการพิจารณา ดังนี้

+1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับข้อความที่กำหนดไว้

0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับข้อความที่กำหนดไว้

-1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับข้อความที่กำหนดไว้

โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำข้อเสนอแนะมาแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาจัดพิมพ์ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยในครั้งนี้

7. นำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ด้วยการแบ่งกลุ่มที่ได้ให้นำหนักคะแนนสูงออกมา 25% เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้ให้นำหนักคะแนนต่ำออกมา 25% เป็นกลุ่มต่ำ เมื่อได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดในแต่ละข้อแล้ว คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540: 42) โดยคำนึงถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและคุณลักษณะที่ต้องการวัด

8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536: 249) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิต เท่ากับ .985 และ .992 ตามลำดับ

จิตสาธารณะ	ความเชื่อมั่น
ด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม	.963
ด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหา	.954
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	.928
ด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่	.939
รูปแบบการดำเนินชีวิต	ความเชื่อมั่น
กลุ่มกิจกรรม	.946
กลุ่มก้าวหน้า	.952

กลุ่มเก็บตัว	.909
กลุ่มสมาคม	.950
กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์	.960
กลุ่มวิชาการ	.957
กลุ่มวิชาชีพ	.967

9. เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตามที่กำหนดแล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการวิเคราะห์วิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปอย่างง่าย ตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์โดยวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละคอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ คณะประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา ทั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้วิธีแปลผล ใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) กำหนดค่าเฉลี่ยเป็น 5 ช่วง แต่ละช่วงมีความหมายดังนี้ (คัดแปลงมาจาก สมศักดิ์ แพร่ม่วง, 2541: 60)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 ขึ้นไป	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า	1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

2. วิเคราะห์หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูล

3. การทดสอบค่าที (t - test) ในการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

4. การทดสอบค่าเอฟ (F - test) ในการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

5. การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยใช้วิธี Pearson Product- moment coefficient correlations

สรุปผลการวิจัย

1. จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก
  - 1.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.000
  - 1.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สังกัดคณะต่างกันมีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.000
  - 1.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน
  - 1.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีชั้นปีต่างกันมีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  - 1.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน
  - 1.6 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่นับถือศาสนาต่างกันมีจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ กลุ่มเก็บตัว
  - 2.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีเพศต่างกันมีรูปแบบการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน
  - 2.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สังกัดคณะต่างกันมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
  - 2.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีรูปแบบการดำเนิน ไม่แตกต่างกัน
  - 2.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีชั้นปีต่างกันมีรูปแบบการดำเนิน ไม่แตกต่างกัน
  - 2.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีรูปแบบการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน
  - 2.6 นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่นับถือศาสนาต่างกันมีรูปแบบการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน
3. จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

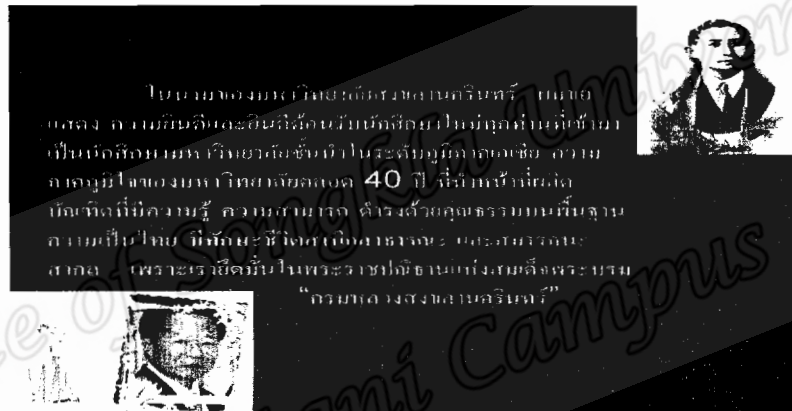
การอภิปรายผล

ผลการศึกษาจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. กล่าวว่า “จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แตกต่างกันตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก และจิตสาธารณะของนักศึกษาแตกต่างกันตามเพศ คณะ ที่ศึกษา ประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นปีที่ศึกษา การที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ...

เพศ จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมจิตสาธารณะของนักศึกษาหญิงสูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.000 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันบทบาททางเพศ เกิดจากประสบการณ์ตรงของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน ปลูกฝัง และมีสภาพแวดล้อมทางชีวสังคมตั้งแต่อดีตที่แตกต่างกันตั้งแต่วัยเด็ก จึงทำให้ผ่านประสบการณ์ที่ต่างกันอย่างนี้ส่งผลให้มีมุมมองต่อกิจกรรมเพื่อสังคมในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน เหตุนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีเพศต่างกันจึงมีจิตสาธารณะแตกต่างกัน สอดคล้องกับสุขุมาล เกษมสุข (2544) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำและพฤติกรรมการประหยัด ไฟของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ พบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำและพฤติกรรมการประหยัดไฟสูงกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ ไกศล มีความดี (2547) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกันมีจิตสาธารณะแตกต่างกัน ชัดแจ้งกับการศึกษาของเวคิน วุฒิวงศ์ (2542) ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคใต้ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน และอ้อมใจ วงมณฑาและประเสริฐ บัณจิตศักดิ์ (2552) พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน นะคา ศศิรพา (2553) ศึกษาจิตสาธารณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน เหตุนี้จึงอาจเป็นประโยชน์แก่คณะมหาวิทยาลัย และ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนาจิตลักษณะของนักศึกษา ในอันที่จะพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยเฉพาะในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และด้านการรับรู้สิทธิและหน้าที่ ที่พบว่ามีในระดับค่อนข้างต่ำทั้งในนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ให้เต็มศักยภาพและสมบูรณ์

คณะ จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตามสังกัดคณะ พบว่า โดยรวมจิตสาธารณะของนักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่ ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.000 ในอาจเป็นเพราะการที่นักศึกษาศึกษาต่าง คณะกัน ข่อมเป็นผลให้ถูกปลูกฝัง บ่มเพาะ ได้รับการส่งเสริม ผ่านการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ตามความคาดหวังที่ถูกกำหนดไว้ในพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ของแต่ละคณะ ทั้งนี้แม้ว่านักศึกษาได้มีหลักสูตรการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาหมวด พื้นฐานเกี่ยวกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ที่เหมือนกันภายในวิทยาเขต แต่ด้วยอัตตลักษณ์ ในแต่ละคณะที่ได้กำหนดรายวิชาหมวดวิชาเลือกของแต่ละคณะที่แตกต่างกัน และมุ่งเน้นสอนแยกเป็น รายวิชาและขาดการเชื่อมโยงในแต่ละคณะ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ สังกัดคณะต่างกันจึงมีจิตสาธารณะแตกต่างกัน และแม้ว่านโยบายและปณิธานของมหาวิทยาลัยจะ ปรากฏในคำปราชัยของอธิการบดีในคราวการกล่าวคำต้อนรับนักศึกษาเมื่อ พ.ศ.2551 ความว่า....

แต่ปณิธานนั้น เปรียบเสมือนเงาใหญ่ภายใต้ร่มไม้ ต้นเดียวกัน ที่มีกิ่งก้านสาขาเปรียบเสมือน แต่ละคณะที่มีกิ่งก้านสาขาของตนเอง ดังนั้นการที่แต่ละคณะที่มีศาสตร์เฉพาะทางได้เปิดการเรียนการ สอนเฉพาะรายวิชา และมีวิชาชีพเฉพาะอย่างให้นักศึกษามีบุคลิกภาพ ที่เสียดสะ อุตสคน มุ่งมั่น ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณ กอปรทั้งมีวิสัยทัศน์ ทักษะ แนวคิด และทางประสบการณ์ ทางสังคมเพื่อพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพที่มีความรู้ ความสามารถ การปรับตัว เจตคติ เปิดกว้าง ต่อประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน จึงส่งให้นักศึกษามีจิตสาธารณะที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับรัตนวรรณ รุณภัยและคณะ (2542) ศึกษาจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มีต่อสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษาที่แตกต่างเรื่องคณะ วิทยาเขต มีจิตสำนึกต่อสภาวะการณแตกต่างกัน วิเรืองรอง รัตนวิไลสกุล(2543) ศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกดแก่นักศึกษาต่างสาขาวิชามีรูปแบบการใช้ชีวิตในทุกกลุ่มแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับ อ้อมใจ วงมณฑา และประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2552) พบว่าจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี ที่อยู่ในคณะต่างกันมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามผลจากการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏ ข้อมูลเชิงประจักษ์สะท้อนให้เห็นจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์มีจิต

สาขาระดับสูงที่สุดและจากวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่มีน้อยที่สุด เหตุนี้จึงอาจเป็นประโยชน์แก่วิทยาลัย/คณะที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปประกอบข้อมูลดังกล่าวนี้ไปประยุกต์และประกอบการใช้ในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนานักศึกษาต่อไป

ประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่เรียนประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันไม่ปรากฏจิตสาขาระยะที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นมูลเหตุพิจารณาได้จากสภาพแวดล้อมของนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการศึกษาในช่วงวัยเด็กและอยู่ในสภาพแวดล้อมของประเภทสถาบันการศึกษาที่ต่างกัน ผ่านมวลประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ได้รับรู้วัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมองค์กรเป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่มีร่วมกันภายในจิตใจของสมาชิกในองค์กรที่จะสนับสนุนให้สมาชิกได้ใช้ระบบความรู้ ความคิดร่วมกันเป็นแนวทางในการคิด ตัดสินใจและทำความเข้าใจเกิดเป็นธรรมเนียม หรือแนวปฏิบัติ ปทัสถาน หรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่สังคมคาดหวัง จึงก่อให้เกิดระบบความคิด ค่านิยมส่วนบุคคล มีความรับผิดชอบต่องานซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการหล่อหลอมจิตลักษณะของจิตสาขาระยะ ดังนั้นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีจิตสาขาระยะแตกต่างกัน ชัดแจ้งกับ นะคา ศศิรพา (2553) ที่ศึกษาจิตสาขาระยะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่านักเรียนที่สังกัด โรงเรียนต่างกันมีจิตสาขาระยะไม่แตกต่างกัน

ชั้นปีที่ศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โดยรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีจิตสาขาระยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์ระดับลึก พบว่า มีจิตสาขาระยะแตกต่างกันเฉพาะด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหาการที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่ออบรม บ่มเพาะ ชักจูงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ “ผ่านผ่านผ่านหนาว” หรือผ่านการเรียนรู้ที่ยาวนาน แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏเห็นได้จากค่าเฉลี่ยจิตสาขาระยะของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 3 ที่สูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 1 จึงส่งผลให้มีจิตสาขาระยะโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหา ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับอำนาจ ชมพวงศ์ (2535) ศึกษาค่านิยมพื้นฐานบางประการของนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณที่ชั้นปีต่างกัน มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน และ จุฬาลักษณ์ เรืองณรงค์ (2537) ศึกษาค่านิยมทางด้านจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ พบว่าจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างกัน และนะคา ศศิรพา (2553) ที่ศึกษาจิตสาขาระยะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่านักเรียนที่มีชั้นปีต่างกันมีจิตสาขาระยะแตกต่างกันผลการค้นพบนี้ จึงอาจเป็นประโยชน์แก่คณะต่างๆ ที่จะได้เร่งฟื้นฟู ปรับเปลี่ยน คุณสมบัติเฉพาะทางสังคม

ที่พึงประสงค์ กล่าวคือ จิตสาธารณะของนักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้นในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่ ซึ่งพบว่ายังมีในระดับต่ำในทุกๆ ชั้นปี

สมมติฐานที่ 2. กล่าวว่า “รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี จำแนก ตามเพศ คณะ ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนา” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ กลุ่มเก็บตัว นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แตกต่างกันตามคณะที่ศึกษา การที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนการสอน การส่งเสริมประสบการณ์ทางปัญญา และการจัดโปรแกรมและกิจกรรม ผักผ่อนอบรมไปตามแต่ละรูปแบบ สภาพแวดล้อมภายในคณะของแต่ละคณะมีทิศทางหลัก มีแนวทางเพื่อพัฒนานักศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของสาขาวิชา/ศาสตร์และความสนใจของนักศึกษา จึงส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าเป็นอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะนั้นๆ ให้มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุคั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สังกัดคณะต่างกันมีรูปแบบการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2528) ศึกษา รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่ศึกษาในต่างสาขาวิชา มีลักษณะการใช้ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ พรพนา อรรถนโรจน์ (2528) ศึกษาบทบาทนิตินักศึกษาตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยระบบจำกัดรับและศึกษา จำแนกตามเพศ สถานที่พัก ชั้นปี สาขาวิชาและมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกันรับรู้แนวบทบาทแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์กัน” ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีจิตสาธารณะและรูปแบบการใช้ชีวิตมีความสัมพันธ์กันทางบวก สอดคล้องกับ หลุทัย อาจปฎู (2544) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อสถาบัน

1. ผลจากการวิจัย พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์ระดับลึก พบว่า จิตสาธารณะด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีจัดกิจกรรม หลักสูตร โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม สิทธิ หน้าที่ของพลเมือง เพื่อพัฒนานักศึกษาใน 2 ด้านนี้ ในแต่ละคณะและแต่ละชั้นปีให้มากขึ้นเพื่อให้นักศึกษาให้ความตระหนัก สำนึก สนใจต่อสังคมมากขึ้น

2. สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีข้อสังเกต กล่าวคือ นักศึกษามีจิตสาธารณะด้านการรับรู้ในสิทธิ และหน้าที่ ในระดับต่ำที่สุด จึงควรที่มหาวิทยาลัยโดยงานกิจการนักศึกษาทั้งในระดับคณะและมหาวิทยาลัยจะร่วมมือกัน เร่งส่งเสริม พัฒนาอุดมคติด้านดังกล่าวนี้ให้เพิ่มมากขึ้น

3. มหาวิทยาลัย คณะ ควรมีการกำหนดแผนพัฒนานักศึกษา เช่น กำหนดเป็นนโยบาย เพื่อการสร้าง พัฒนาจิตสาธารณะแก่นักศึกษาดังแต่ระดับจุลภาคในชั้นเรียน ไปจนถึงระดับมหภาค รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในวิทยาลัยและชุมชนอย่างต่อเนื่องและให้นักศึกษาสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

4. ผลจากการวิจัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ กลุ่มเก็บตัว ดังนั้นจึงควรมีนำผลการศึกษาไปใช้เป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจ และศึกษาระดับลึกต่อไป เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติของนักศึกษาในบริบทพหุวัฒนธรรมในอนาคต

5. ในแง่ของหลักสูตรของแต่ละคณะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่โดยปรัชญาของแต่ละคณะควรมีการกำหนดคุณลักษณะให้เด่นชัดเป็น Outstanding ทั้งในส่วนของจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิต ตามความคาดหวังของสังคม ของสาขาวิชา และของวิชาชีพ ไม่ควรให้กว้างขวางจนไม่มีจุดเด่น

6. สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชาการ พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการดำเนินชีวิตทางด้านวิชาการอยู่ในอันดับรอง มองในแง่ที่ว่านักศึกษา ให้ความสนใจทางวิชาการน้อยกว่าวิชาชีพ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษานั้นพื้นฐานทางวิชาการมีความสำคัญอย่างมาก บุคคลที่จะมีทักษะทางวิชาชีพที่มีคุณภาพได้นั้นควรตั้งมั่นอยู่บนความรู้ทางวิชาการ ด้วยเหตุนี้ครู/อาจารย์จึงควรให้ความสำคัญและความสนใจกับงานวิชาการของนักศึกษา เพราะปรากฏชัดว่านักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มวิชานั้นมีจิตสาธารณะสัมพันธ์กับด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม ด้านการตระหนักรู้และช่วยแก้ปัญหาและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

1. น่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบกับวิทยาเขตอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัยเดียวกันหรือสถาบันการศึกษาอื่น

2. น่าจะมีการศึกษาควบคู่กับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันที่ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำมาเน้นผลการพัฒนาเชิงคุณภาพของนักศึกษาของแต่ละคณะ แต่ละระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปี
3. น่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสภาวะของนักศึกษา
4. น่าจะมีการ ศึกษาความสัมพันธ์ของครอบครัว เพื่อน และสถานศึกษาที่ทำให้เกิดจิตสภาวะของนักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus